

Comerțul cu produse farmaceutice contrafăcute

Rezumat

Rezumat

Prezentul raport, care face parte dintr-o serie de studii realizate de OCDE și de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), este conceput pentru a îmbunătăți înțelegerea problemelor și provocărilor reprezentate de comerțul cu produse farmaceutice contrafăcute cu care se confruntă guvernele, întreprinderile și societatea.

Piețele ilicite pentru produse farmaceutice contrafăcute îi atrag pe falsificatori cu marjele de profit ridicate, cu riscurile reduse de depistare și de urmărire penală, cu sancțiunile reduse și cu ușurința cu care consumatorii pot fi făcuți să creadă că produsele contrafăcute sunt autentice. În 2016, comerțul internațional cu produse farmaceutice contrafăcute a ajuns la 4,4 miliarde USD, punând în pericol sănătatea și siguranța publică și îmbogățind în același timp infractorii și criminalitatea organizată. Aici nu intră volumul foarte mare de produse farmaceutice ilegale produse și consumate în gospodării. Medicamentele contrafăcute nu numai că provoacă pagube economice acestui sector, ci reprezintă, de asemenea, o amenințare deosebită pentru sănătatea publică, deoarece de multe ori acestea nu sunt corect formulate și pot conține ingrediente periculoase.

În perioada 2014-2016, produsele contrafăcute confiscate au inclus medicamente pentru boli grave, precum malaria, HIV/SIDA și cancer. Printre ele s-au aflat și antibiotice, tratamente legate de stilul de viață, analgezice, tratamente antidiabetice și medicamente pentru sistemul nervos central.

Care sunt constatările acestui studiu?

Studiul a compilat și a analizat un set internațional unic de date vamale privind confiscările și alte date privind aplicarea legii, combinate cu interviuri structurate cu experți din sectorul industrial, din comerț și vamali, pentru a cuantifica valoarea, sfera de cuprindere și tendințele comerțului cu produse farmaceutice contrafăcute.

Acesta a constatat că Republica Populară Chineză, Hong Kong-ul (China), Singaporele și India sunt principalele economii de proveniență pentru medicamente contrafăcute. În timp ce China și India sunt principalii producători de medicamente contrafăcute, Emiratele Arabe Unite, Singaporele și Hong Kong-ul (China) servesc drept economii de tranzit. Alte puncte de tranzit relevante pentru produsele farmaceutice contrafăcute sunt Yemenul și Iranul.

Din aceste locuri, produsele farmaceutice contrafăcute pot fi livrate oriunde în lume, deși economiile africane, Europa și Statele Unite par a fi obiectivele principale.

Care sunt provocările?

Succesul comercializării produselor contrafăcute presupune ca falsificatorii să pătrundă în lanțuri de aprovizionare care, în cea mai mare parte, sunt monitorizate îndeaproape de producători și de autoritățile de reglementare. Deși comercianții cu ridicata care sunt responsabili pentru distribuirea majorității produselor farmaceutice sunt siguri, există mii de distribuitori de niveluri mai mici care sunt mai vulnerabili la pătrunderea falsificatorilor. Identificarea produselor contrafăcute necesită o expertiză, care poate fi costisitoare. Abilitatea falsificatorilor de a ambala produsele în așa fel încât să reproducă ambalajele produselor originale este cheia reușitei acestora, la fel ca și capacitatea lor de a face produsele să semene cu cele originale.

Utilizarea zonelor de liber schimb a facilitat comerțul cu produse farmaceutice contrafăcute, oferind un loc în care produsele pot fi ambalate și reambalate în așa fel încât să disimuleze efectiv originea lor reală.

Provocări există în toate țările, dar ele sunt deosebit de mari în țările în curs de dezvoltare unde distribuția informală este mai răspândită și mai puțin sigură. Provocările cu care se confruntă toate țările au crescut odată cu dezvoltarea farmaciilor online necinstite, care adesea distribuie ieftin produse contrafăcute. Consumatorii au arătat că sunt dispuși să își asume riscuri cumpărând produse online, ignorând uneori consecințele achiziționării și utilizării unor produse care s-ar putea să nu fie formulate în mod corespunzător.

Comerțul cu medicamente contrafăcute a fost, de asemenea, favorizat de creșterea explozivă a livrării produselor prin poștă. Serviciile poștale și de curierat rapid au fost implicate în peste 95% din confiscările vamale de produse farmaceutice în perioada 2014-2016, ceea ce a fost cu mult peste media înregistrată pentru alte produse. Informațiile insuficiente privind livrările prin poștă fac dificilă detectarea și interceptarea produselor în comerțul național și internațional. În cazul importurilor, funcționarii vamali au, în general, la dispoziție documentația numai pe hârtie, la momentul importului, iar corectitudinea acesteia poate fi cu ușurință alterată.

Guvernele și sectorul industrial colaborează strâns pentru combaterea produselor farmaceutice contrafăcute, neconforme și falsificate. Acțiunile întreprinse variază de la măsuri legislative la punerea în aplicare a legii și campanii de sensibilizare. La nivel internațional, se desfășoară numeroase inițiative pentru a aborda problema tot mai mare a produselor farmaceutice contrafăcute, inclusiv programe de combatere a criminalității organizate de INTERPOL și de Organizația Mondială a Sănătății.

Care este impactul?

Impactul medicamentelor contrafăcute se resimte la mai multe niveluri:

- Deteriorarea sănătății persoanelor sau tratarea necorespunzătoare a nevoilor lor medicale. Estimările arată că, în fiecare an, între 72 000 și 169 000 de copii pot muri de pneumonie după ce iau medicamente contrafăcute și că medicamentele pentru malarie falsificate ar putea fi responsabile pentru încă 116 000 de decese.
- Scăderea vânzărilor și afectarea reputației producătorilor legitimi. Companiile înregistrate în Statele Unite sunt cel mai grav afectate de comerțul cu produse contrafăcute: aproape 38% din toate medicamentele contrafăcute confiscate încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale firmelor înregistrate în Statele Unite. Cu toate acestea, există și alte țări membre ale OCDE grav afectate (în special Elveția, Germania și Franța).

- Costuri și pierderi de venituri pentru guverne și economii. O estimare sugerează că costurile suportate de guvernele UE pentru veniturile la care s-a renunțat de pe urma medicamentelor contrafăcute sunt de ordinul a 1,7 miliarde EUR.
- Costurile de tratare a pacienților la care consumul de medicamente contrafăcute au avut consecințe negative asupra sănătății.
- Poluarea mediului prin practicile necologice ale activităților infracționale nereglementate care implică substanțe chimice potențial toxice.
- Costurile sociale legate de creșterea criminalității organizate și pierderea de locuri de muncă — estimate la peste 80 000 de locuri de muncă în sectorul farmaceutic din UE și în alte sectoare care vând produse și servicii acestui sector.

Ce urmează?

Comerțul ilicit cu produse contrafăcute și piratate reprezintă o problemă semnificativă și din ce în ce mai mare, cu o creștere de la 2,5% din comerțul mondial în 2013 la 3,3% în 2016. Globalizarea oferă rețelelor infracționale noi oportunități de extindere a sferei de cuprindere și a amplitudinii practicii lor de comerț ilicit cu mărfuri contrafăcute și piratate.

Analiza din prezentul raport este menită să ajute atât factorii de decizie din sectorul public, cât și pe cei din sectorul privat să înțeleagă mai bine natura și amploarea comerțului mondial cu produse farmaceutice contrafăcute și să elaboreze răspunsuri politice adecvate, coerente și bazate pe date concrete. Printre aspectele care necesită atenție imediată se numără descurajarea insuficientă din cauza sancțiunilor relativ ușoare, apariția și rolul comerțului electronic, precum și cadrele și factorii legați de utilizarea abuzivă a coletelor mici pentru comerțul cu medicamente contrafăcute.